რედაქცია

გოლოვინის პროსპექტზე თ. ივ. მუხრანსკის სახლებში, კლუბის ქვემოთ.

ხელის-მოწერა

მიიღება თფილისში „დროების“ რედაქციაში, ქუთაისში ჭილაძის (ბერნარდის) წიგნის მაღაზიაში. გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: Въ Тифлисъ, въ редакцію „Дроэба“.

„დროების“ ფასი:

ერთის წლისა . . . 9 მან. | სამის თვისა . . . 3 მან.
ექვსის თვისა . . . 5 მან. | ერთის თვისა . . . 1 მან.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განცხადებისა

დიდის ასოებით, ასოზე 1 კაპ., ასოთმთავრულით ასოზე ნახევარი კაპ., წვრილმანი ასოთი სტრიქონზე 8 კაპ.

თუ სტატიებს მოითხოვენ, რედაქცია ... და შეუსრულებელს დაუბეჭდავად გამოგზავნილ წერილებს. დაუბეჭდავ წერილს რედაქცია უკანვე არ დაუბრუნებს ავტორს.

განცხადება მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზედ.

ქუთაისში განცხადება მიიღება ჭილაძის წიგნის მაღაზიაში.

ცალკე ნომერი „დროებისა“ ღირს ერთი შაური.

ხუთის თვის ხელის-მოწერა.

პირველის აგვისტოდამ ამ 1882 წლის დამლევამდის

„დროება“

ღირს გაგზავნით 4 (ოთხი) მანეთი

ხელის-მოწერა მიიღება: ტფილისში—გალავინის პროსპექტზე, თ. ივ. მუხრანსკის სახლებში, კლუბს ქვემოთ.

ქუთაისში—ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში.

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: Тифлисъ, редакція „Дроэба“.

ტელეგრამმა

(„სიღრმე-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი“)

პეტერბურღი, 3 აგვისტო. „წესდებულებათა კრებაში“ სწერია, რომ კავკასიაში ამის შემდეგ 41 ახალს ადგებში მისცემენ კერძო „პადაროჟნებსა.“

ალექსანდრია, 3 აგვისტო. ღენ. ვულსელი ჩავიდა ალექსანდრიაში.

„სამართებლობის მოამბეში“ სწერია, რომ ცნობა, ვითომ რუსეთმა შეაწიაო 1882 წლის სამხედრო გარდასახადი ოსმალეთს სამხედრო მომზადებისათვის, ტყუილიაო. ეს გარდასახადი 1883 წლიდამ შედის მალაში, რადგანაც ოსმალეთმა ის შემოსავალი, რომელიც დაინიშნა რუსეთის ვალის დასაკმაყოფილებლად, პირობის შეკვრამდის, შეიტანა ხაზინაში.

პეტერბურღის ბირჟა, 3 აგვისტ.

ბანკის ბილეთები:	მან. კაპ.
პირველი გამოცემისა —	94—87
მეორესი — — — —	90—37½
მესამესი — — — —	90—50½
მეოთხესი — — —	90—12½
მეხუთესი — — —	90— „
აღმოსავლეთის პირვ. —	89—37½
აღმოსავლეთის მეორე	89—50
აღმოსავლეთის მესამე	89—37½
ოქრო, ½ იმპერიალი	8—24

შინაგანის 5% სესხი ბილეთები:

პირველი სესხის — —	214—25
მეორე სესხის — —	212—25

100 მანეთი ღირს:

ლონდონი —	24—03	პენსი
ჰამბურღი —	205—75	ცენტი
პარიჟი — —	252—75	სანტიმი
ბერლინი —	„ — „	პფენიგი

ორიოდე სიტყვა საჰეში მისაღებად

„კავკაზ“-ის № 165-ში წავიკითხე „მშაკ“-იდამ გადმობეჭდილი ბ. არწრუნის სტატია: „სომხები და ქართველები“. სტატია ბევრის მხრით ღირსშესანიშნავია; მაგრამ მე ამ „ღირსებებზე“ სრულებითაც არა მსურს აქ ლაპარაკი: ვინც ის წაიკითხა, ერთობ ადვილად მიხვდებოდა ბ. არწრუნის ქართველთადმი გულ-შემატკივრობას, ქართველების არა სანატრელ მდგომარეობაზე სომხურ გაზეთის გლოვა-წუხილს, და თან ფილოსოფიის დოქტორის ყოყოჩობას სომეხთ ერთობ სანატრელ(?) ეკონომიურ და ზნეობით(?) მდგომარეობაზე... მე მსურს მხოლოდ გამოვსთქვა აქ, ისეც გაკვრით, ორიოდ აზრი, რომლებიც გამოიწვია ჩემში ამ სტატიამ და რომლებზედაც, იმედი მაქვს, მიაქცევენ ყურადღებას ბ. არწრუნი და, უფრო მეტად, სომხური ახალ-თაობა. შევცდები, რაც შეიძლება, მოკლედ მოვსჭრა სიტყვა.

ა) ქართულ ლიტერატურამ და ქართველ ახალ-თაობამ, უ-არწრუნოთაც, იცის, რომ ქართველი ერი სწავლა-განათლებით ღარიბია, და, რამდენადაც შეუძლია, სცდილობს ამ ნაკლულევანებას დაეხმაროს. ამ ასპარეზზე ერთი რამ ერთობ ამხნევებს ჩვენს მოწინავე ახალ-თაობას: ქართველ ერს ძლიერ სწყურია განათლება, იმისი სენი მარტო უმეცრებაა, ის ზნეობით გაურყვნელია იმ ხალხთან შედარებით მაინც, რომელსაც ტფილისელი სომეხთ-პატრიოტი ეძახის ქართველთ მეზობელს (*dic mihi: qui mons dividit has duas naciones?*), მე კი, ბ. არწრუნის ნება-დართვით, ჩვენში ჩამოხიზნულ ვაჭრებს... (რადგან სიტყვამ მოიტანა, იმისთვის აქვე მსურს გავაფრთხილო მკითხველი, რომ ის, რასაც მე ამ სტატიაში ვიტყვი, არ ეხება მთელ სომხის ერს: მე სრულებითაც არა მაქვს სახეში ის სომხები, რომლებიც სცხოვრობენ სომხეთში, კონსტანტინეპოლში და ჩვენის სამყაროს სხვა ათას კუთხეებში; მე ვამბობ მარტო იმ სომხებზე, რომლებიც საქართველოში სცხოვრებენ).

ბ) შემცდარი ბრძანდება ბ. არწრუნი, თუ იმას ჰგონია, ვითომ ქართველი ინტელლიგენცია ადმერთებს ბლდანელებს, მუშტი-კრივს და სხვა ამ გვარებს... მაგრამ ვერც ის ამტკიცებს იმის ჭკუის „ფილოსოფიურ“ გამჭრიახობას, თუ იმას ბლდანელობა და მუშტ-კრივობა მომაკვდინებელ ცოდვად მიაჩნია... აქ მე მოვიყვანდი რამოდენსამე მაგალითს სხვა-და-სხვა ეროვის ხალხთ ცხოვრებიდამ, სადაც ეხლამდისაც შენახულან სხვა-და-სხვა დროს გასართობი ნამდვილ-ხალხური სათამაშოები, რომლებიც ათას-წილად გადააჭარბებენ ჩვენებურ ჭიდაობას და მუშტ-კრივობას თავისის საშინელობით (ბ. არწრუნი რომ ვიყო, „ბარბაროსობით“-მეთქი ვიტყოდი), და რომლებიც არავის ჩაუთვლია ხალხს ნაკლულევანებად; მაგრამ, რადგან „მშაკის“ რედაქტორი ფილოსოფიის დოქტორია, ვშიშობ შეურაცხოფად არ ჩასთვალოს ამისთანა ელემენტალური რამეების გამეორება. მინდოდა ერთი-ორიოდ სიტყვა მეთქვა იმაზედაც, თუ რა მნიშვნელობა აქვს ხალხის ცხოვრებაში ტანის ვარჯიშობას, ნამდვილ ნაციონალურ თვისებათ შენახვას, სხვა-და-სხვა დროს გასართობ თამაშებს; მაგრამ აქაც თვალში მეჩხირებიან: ფილოსოფია, დოქტორი, გაზეთის რედაქტორი, და უნებლიედ ფიქრში მომდის: იცის, ბატონმა, იცის, ჰგონობს თვარა... აი, ასე ნელია, ბატონო, „ფილოსოფოსთან“ ბაასი, ნამეტურ თუ იმის „ფილოსოფია“, დროთა ვითარებისამი, შმორ-მოკიდებულია და თან თუ იმას ორმოცი ადლი მტვერი ადევს ზედ.

გ) ქართველებს სრული იმედი აქვთ ბედნიერ მომავლის და, ამის მისაღწევად, რამდენადაც გარემოცული გარემოებები ნებას აძლევთ, ცდას არ აკლებენ.. მათ შეუბღალავი წარსული აქვთ და პატიოსანი აწმყო, და თვისებებს, ნუ დაივიწყებთ, ისტორიას ყოველთვის დაუფასებია..

დ) სომხებს რიცხვით ქართველებზე ბევრი სკოლები აქვთ, ქართველებზე ბევრი ატესტატიანები და დიპლომიანები ჰყავთ; მაგრამ, ჩვენდა და მათ საერთო საუბედუროდ, ცხრა ათიდან (თუ მეტი არა) ამ ატესტატიან-დიპლომიანთაგანნი იმისთანაები არიან, როგორიც არის, მაგალითებრ, ის ტფილისელი მედიცინის დოქტორი-სომეხი, რომელმანც ერთს საბრალო მოქალაქეს ხუთი ათას მანეთის მაგივრად ორის წლის განმავალობაში ოც-და-ხუთი ათასი მანეთი გადაამჭლეჭინა... თუ გაზ. „მშაკ“-ის რედაქტორიც დამეთანხმება,—რისაც იმედი უნდა მქონდეს, თუ არა მაქვს,—ამისთანა დოქტორს განათლებულ კაცს ვერ დავუძახებ და მამა მის წურბელა—პოლოსას ბევრად იმაზე ზევით დავაყენებ, იმათ ორთავეს კი ბლდანელის პირს ვანაცვალებ... მე მარტო კი არ ვანაცვალებ, ანაცვალებს ყოველი ნამდვილ-განათლებული კაცი, ანაცვალებს მეცნიერება, ანაცვალებს ის პირუთნეველი და მოუსყიდველი დიდი მსაჯული, რომელსაც ჰქვია ისტორია... აქედამ ცხადად ჰსჩანს, რომ ამისთანა განათლებულ(?) კაცებს ქართველებისათვის მე თავის დღეში ვერ ვისურვებ, და ქართველ ინტელლიგენციის სრული იმედი მაქვს, რომ, თუ რამე შავმა ბედმა იმის წრეში გაურია ნახსენებ ინსციას-თანა უბადრუკი ვინმე,—ის მას სამაგალითოდ და სასტიკად დასჯის და მყისვე თავის წრიდან განაძევებს... ამაში მაიმედებს მე როგორც წარსული ჩვენის ინტელლიგენციისა, ისე იმასი აწმყო... რომელთაც აქვთ ყურნი სმენად, ისმინონ...

ე) სომხებს, როგორც ერს, მე საქართველოში ვერ ვხედავ. ისინი წარმოადგენენ ჩვენში ჩინოვნიკთა და ვაჭართ დასს, რომლებიც . . . .
. . . .
. . . .
. . . . ნუ თუ ბ. არწრუნი ამ გზას ურჩევს ქართველებსაც?.. შორს, შორს ამისთანა რჩევა... არა, ვინ იტყვის, ვაჭრობა საზოგადოდ საგმობელი რამ იყოს? მაგრამ ღმერთმა ნუ ინებოს, რომ ქართველებმა იმისთვის მიატოვონ გუთანი, რომ გახდნენ იმ საზიზრარ—ზიმზიმოვ-ქარაპეტოვებად, რომლებითაც სავსეა საქართველოს სატახტო ქალაქი!.. მეცნიერებამ კარგი ხანია ზნეობით დაჰსაჯა მაგნაირი მტარვალები, და არა ერთი მაგალითი ვიცით იმისიც, რომ ისტორიას ფიზიკურადაც დაესაჯოს ისინი...

ვ) ბოლოს მივიქცევი სომხურ ლიტერატურის უკეთეს წარმომადგენლებთან და სომეხთ იმ ახალგაზდებთან, რომლებთაც ჯერ კიდევ არ შეუტოპავთ ცხოვრების მორევში და, მაშ, არ ჰქონიათ შემთხვევა ხელგული გაემწვირიანებიათ.

ყოველი განათლებული და პატიოსანი კაცის მოვალეობა და ზნეობითი ინტერესი მოითხოვს, ყოველის ღონის-ძიებით ეცადოს იმ საზოგადოებისა და იმ ერის კეთილ-დღეობისა-

თვის, რომელიც მას გარს არტყია, მიუხედავად იმისა თვისიანია ეს, თუ სხვისიანი... შეცრება, გაუნათლებლობა, მტარვალობა ყოველი განათლებული კაცის მტერია, სადაც უნდა იყოს... მტერთან ომია საჭირო და ამ ომში მით უფრო ადვილად გავიმარჯვებთ, რაც უფრო ერთ-სულობით და მჭიდრო რაზმებად ვიმოქმედებთ... მტერთან გვერდს ამოდგომა იმისთვის, რომ ეს ჩვენიანია, პატიოსნების შეურაცხ-მყოფელი მოქმედებაა... მაგრამ რას ვამბობ? ნამდვილ-განათლებული კაცის „მისიანი“ ის არის, ვინც იმასავით სიბნელეს ებრძვის, ვის გულშიდაც იმნაირივე პატიოსნების ლამპარი ჰღვივის...

გიქონიათ სულიც იქ, სადაც ტანით ვართ...

ნუ შევყურებთ ერთს ერს საწველ ძროხათ, ან საკრეჭ ცხვრათ, მეორეს კი საპურებელ ბედაურათ... მახლობლის რძე-სისხლით მშობლის კუჭის გაბლინძვა, რაც უნდა მიზნითაც იყოს,—კაცის ღირსების შემაგინებელი და დამამცირებელია... ვინც ამ მცნებებს, აქ ერთობ გაკვრით და ბინდად გამოთქმულებს დროთა და გარემოებათ ვითარების გამო, ვინც ამ მცნებებს,—ვიმეორებ,—აღიარებს, ორთავე ხელებით ჩვენი მეგობარია... და ეს ძმობა-მეგობრობა ქართველთა და სომეხთ შორის არა ერთხელ უქადაგნია ქართულ პრესსას, არა იმისთვის, რომ ამაში მარტო ქართველების ინტერესი იყოს... არა, მერწმუნეთ, არა...

რაც შეეხება იმას, რო ჩემს სიტყვებს გულ-წრფელობა არ აკლია, ამაში, იმედი მაქვს, თვით ბ. არწრუნიც დამეთანხმება... *Pacem, sed non discordiam rolumus!..*

გრ. ე—ვს.

მოსკოვი, 23 ივლისს.

დღიური

ჩვენ მივიღეთ ბ-ნი ზ. ჭიჭინაძისაგან შემდეგი შენიშვნა:

ქვათახევის მონასტრის სენაკებში მოიპოვება შემდეგი ძველი სურათები:

ა) თამარ დედოფალი, ქვრივის ტანთსაცმლით მორთული, როდესაც ის პირველის ქრმით დაქვრივდა. ტანთ აცვია შავი ტანთ-საცმელი, თავზე სამეფო სახური. ეს სურათი საქართველოს მეფეების დროს უნდა იყოს ნახატი. როგორც გავიგე, ეს სურათი საქართველოდგან გადაუტანიათ ბატონიშვილებსა რუსეთში. რუსეთიდგან კი აქ ტარასი არხიმანდრიტს ჩამოუტანია.

ბ) არის სურათი, როდესაც ქართველებმა ქრისტიანობა მიიღეს. ერთ მხარეს დახატულია მეფე მირიანი და მაშინდელი საქართველოს უმაღლესი წარმომადგენელი პირები, რომელთაც ქართულად აცვიათ. მეორე მხარეს ხალხია მოგროვილი, მესამე მხარეს ტან-გახდილი ხალხია, განმზადებული მოსანათლად და იქავე, ამათ მახლობლივ დგანან ბერძნის სამღვდელო პირნი, რომელთაც ხელში ჯვარი უკავიათ და ნათლეენ ხალხს. ეს სურათიც წარმოადგენს იმ გვარსავე მხატვრობას, რომელიც ზემოდ მოვიხსენეთ.

გ) ანტონ მეორის სურათი დიდის ტანისა. რამდენიმე კიდევ სხვა სურათები, რომლებიც დახატულ არიან ქართულის ისტორიული დროთა შემთხვევიდგან.

* * *

ტფილისის ქალების გიმნაზიებში ეგზამენები დაიწყება 26 ამ თვიდამ; გიმნაზიების მმართველობა აცხადებს, რომ მიღების თხოვნები 23-მდინ იქმნეს წარდგენილი.

* * *

ტფილისის რეალურ სასწავლებელში ახალ შემსვლელთათვის 27, 28 და 31 მარიამობისთვეს არის დანიშნული მისაღები ეგზამენები. ამისათვის მხოლოდ 27-ს გამოცხადდება, თუ რამდენი ალაგი იქნება და რომელ კლასში მსურველთა მისაღებად.

* * *

ქუთაისიდამ გვატყობინებენ, რომ იქ ამ უკამასკნელ დღეებში ჩინებული გრილი დღეები დამდგარა. წვიმებიც გველირსა და, იქნება, მოსავალსაც ნახევრად მაინც ეშველოს რამეო.

* * *

რუსეთში დაარსდა ახალი „ჩრდილოეთ ტელეგრაფის სააგენტო“, რომელმაც მოქმედება დაიწყო 1 ამ თვიდან. მიზანი სააგენტოსი ის არის, რომ თავის აგენტების საშუალებით რუსეთში და საზღვარ გარეთ შეკრიბოს პოლიტიკური, ეკონომიური, ჭქრობითი და საზოგადო ცხოვრებაში მიმდინარეობის შესახები ცნობანი.

* * *

ჩვენ მივიღეთ ახალ-ქალაქიდამ საჩივარი იქაურ მაზრის უფროს ბ. დ—ზე. ვისაც კი თვალ-ყური უდევნებია ამ ერთის წლის წინად ჩვენი გაზეთისათვის, უეჭველია ემახსოვრება სურათი ამ ბ. დ—ვისა, და თუ, ვინიცობაა, ვისმეს დაავიწყდა ჩვენ მოვაგონებთ. ეს ის დ—ვი გახლავსთ, რომელიც თელავიდამ . . . . გარდაიყვანეს თიანეთში. ეს ის დ—ვი გახლავსთ, რომელმაც ფშავ-ხევსურეთში, ამ ცის კიდე მივარდნილ ადგილებში, აღმოაჩინა მრთელი დასი სეპერატისტებისა და რომელიც ამისთანა ნიჭისათვის გარდმოიყვანეს ახალ-ქალაქის მაზრის უფროსად, სადგანაც არ გაივლის კვირა, რომ ახზედ საჩივარი არ მოგვივიდეს. ამ უკანასკნელ წერილში იმაზედ სხვათა შორის გვწერს ჩვენი კორრესპონდენტი:

„არ ვიცით ვის რა დუშავეთ ახალ-ქალაქელებმა; თითქმის ყველა მაზრებში რიგიანი უფროსები დანიშნული და ჩვენმა კი დაგვეტაკა. თუ ეს ბ. დ—ვი თელავში და თიანეთში არ გამოდგა ჩვენში რად ვარგებდა. ჩვენ სრული იმედი გვაქვს, რომ ვისიც ჯერ არის მიაქცევს ამ ხალხის ღაღადებას ჯეროვანს ყურადღებას“.

* * *

კავკასიის ღვინოებმა მოსკოვის გამოფენაზე დაიმსახურა ჯეროვანი ყურადღება. ექსპერტებმა ერთ ხმით გარდაწყვიტეს ამათი უპირატესობა ევროპიულ ღვინოებთან.—მეტად მოსწონებიათ თ. ივანე კონსტანტინეს-ძის ბაგრატიონ-მუხრანსკის ღვინოები, რომლისათვისაც გარდაუწყვეტიათ მიეცეს სახელმწიფო ღერბი და სხვა კავკასიის ღვინოს-კი ოქროს მედალი.

ამაზედ, იმედი გვაქვს, მოკლე ხანში უფრო დაწვრილებით დაიწეროს ჩვენს გაზეთში.

* * *

ტფილისიდამ გაზ. „გოლოსში“ სწერენ, რომ აქ აზრად აქვსთ გახსნან მაჰმადიანთა ქალებისათვის საქალებო გიმნაზიაო. ამ გიმნაზიის კეთილ დღეობას უნდა მოველოდეთ იმ შემთხვევაშიო, ამბობს კორრესპონდენტი, თუ ეს ჩაბარდება იმისთანა პირს, რომელმაც იცოდეს ადგილობრივი ენა, ჩვეულება, მათი ცხოვრება და სარწმუნოებაო.

ამ ადგილისათვის წინადვე დანიშნული ჰყოლიათ ერთი ამ საქმეში გამოცდილი ქალი, რომელსაც ერევანში ჰქონია პანსიონი საკუთრად მაჰმადიანთა ქალებისათვისა, მაგრამ სამწუხაროდ მაჰმადიანებისა, ეს ადგილი თურმე ეძლევა სხვა ქალს, რომელიც, დიდი ხანი არ არის რაც, მოვიდა ჩვენს ქვეყანაში, და, რა თქმა უნდა, ენა და არც ჩვეულებანი ამ ხალხისა მან არ იცისო. ამ ნაირად ამ საქმის ხელის მოკიდება დიდად სამწუხარო არისო, რადგან ვიცით, რომ ბედი და უბედობა სასწავლებლისა არის მის წინამძღოლთა ხელშიო.

* * *

ჩვენ შევიტყეთ, რომ ბ-ნს ი. ქერესელიძეს რუსულიდგან გარმოუკეთებია ქართულად ბ-ნ სტატკოვსკისაგან შედგენილი წიგნი „იმფუზორიაზე“, რომელიც 1879 წ. სტატკოვსკის პარიჟის ობსერვატორიაში წარუდგენია და, სადაც ეს წიგნი სასარგებლო წიგნად უცვნიათ. ცალკე წიგნად გამოვაო.

* * *

ჩვენ გვატყობინებენ, რომ ტფილისის ერთი გამოჩენილი ხელოსანი კარგად გამდიდრებული ბ-ნი ზეცერი თავის მუშებსა და შაგირდებს მეტის-მეტ შევიწროებას აყენებს და ხშირად სცემს, ჯამაგირებს უკავებს, და სხვ. საწყალ მუშებს ყურადღების მიმქცევი არავინა ჰყავთ...

* * *

გუშინწინ, 3-ს აგვისტოს ტფილისში უკვე ჩამოვიდა კავკავის ეპისკოპოსი იოსები, რომელიც დროებით საქართველოს ეგზარხოსის თანამდებობას ასრულებს.

* * *

წუხელის ქალაქში კარგა ლაზათიანი შხაპუნა წვიმა მოვიდა, ასე რომ დღეს ჩინებულად გრილა.

„დროების“ კორრესპონდენცია

გურია, 20 ივლისი. მთავარ-მმართებელმა ოზურგეთში მრავალი თხოვნები მიიღო-მეთქი მოგახსენებდით „დროების“ 145 №-ში.

თავად-აზნაურობა და სხვა წარმომადგენელნი პირნი ჩვენი საზოგადოებისა და მოხელეობა სიამოვნებით შეჰყურებდნენ მისი ბრწყინვალებაას, როცა მიიღო მათგან საყურადღებო თხოვნა და თავად-აზნაურობის მინდობილობით წარუდგნენ მას ჩვენს საჭიროებებზედ მოსალაპარაკებლად თ.თ. ლ. გურიელი გ. გუგუნავა და გ. გებურიშვილი; ყველას სახეზედ სიამოვნების ღიმილი ეტყობოდა: ჰფიქრობდნენ:—თუ რამე ეშველა ჩვენს გაჭირვებულს მდგომარეობას ახლაო, თუ არა და მადლობა ღმერთს... თავად-აზნაურობის თხოვნა იყო შემდეგი:

მისს ბრწყინვალებას

ბატონს კავკასიის მთავარ-მმართებელს, ღენერ.-ადიუტანტს თავადს ალექსანდრე მიხეილის-ძეს დონდუკოვ-კორსაკოვს,

ქუთაისის გუბერნიის, ოზურგეთის მაზრის კეთილ-შობილთა

უმორჩილესი სათხოვარი.

კარგად მოეხსენება თქვენს ბრწყინვალებას, რომ სხვა ხალხთა შორის, რომელნიც მოსახლობენ თქვენდამი მონდობილს მხარეში, გურულებს სჭერიათ არა უკანასკნელი ალაგი თავის განუსაზღვრელის სიყვარულით და გულ-წრფელის თანაგრძნობით ყოველივე საჭიროებებში ჩვენი საზოგადო მამულის რუსეთისადმი, და უყვედრელად აღუსრულებიათ ყოველივე დადგინებანი კანონით აღნიშნულის მმართველობისა. არც ერთი ომი, არც ერთი მოძრაობა დასავლეთ-კავკასიაში არა ყოფილა, რომელშიაც ჩვენ მონაწილეობა არ მიგვეღოს, და მაშინ სიცოცხლე და კეთილ-დღეობა ყოველს ჩვენგანს შეუწირავს მამულის საჭიროებისათვის; ვამაყობთ რა ამ ღირსებებითა, ჩვენ გულის სიღრმიდის ვგრძნობთ იმ წყალობათაც, რომელნიც წარმოგვივლინა უზენაესმა მთავრობამ სხვათა ქვეშევრდომთა შორის სახელმწიფოისა, ამასთანავე არ შეგვიძლიან დავფაროთ წინაშე თქვენის ბრწყინვალებისა, როგორც წინაშე ჩვენის ქვეყნის კეთილის-მყოფელისა, ის ზნეობითი და მატერიალური ტანჯვანი, რომელიც გამოგვივლია ამ უკანასკნელ სამი წლის განმავალობაში და რომელნიც ეხლაც გვაწუხებენ. საქმე იმაშია, რომ, ომის შემდეგ, უიმისოთაც დაცემული, ჩვენი მაზრა სრულიად დაემხო, რადგანაც მისი კეთილ-დღეობა მოკლებული იყო ყოველ გვარ მართველობით თვალ-ყურს. ხალხი მინდობილი თავის ნებაზედ, ანუ უკეთა ვსთქვათ, მინებებული ანგარების მოყვარე პირების ხელში, რომელნიც

...ის საზარალო და თავის საკუთა-
...ო სარგებლობისთვის მოქმედებდნენ,
...გვარი პირების ხელში ხალხი სა-
...ნელად დაეცა ზნეობით და ისე
...მრავლდნენ ქურდნი და ავაზაკნი,
...რომ, თუ მართველობამ არ მიიღო
...თ წინაამდეგ რაიმე ღონისძიება,
...ვენ აღარ შეგვეძლიან დგომა და
...ცხოვრება ამ მაზრაში. ამასთანავე
...ვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ასე-
...ო სამწუხარო მდგომარეობა მაზრისა
...წარმოსდგება არა მარტო მაზრის ად-
...მინისტრაციის სისუსტისაგან, არამედ
...საზრახვითი უყურადღებობითაც საქ-
...მეზე ამ ადმინისტრაციის წარმომადგე-
...ნელ პირთა. რადგანაც ოზურგეთის
...ადმინისტრაცია, თავის უცოდინარო-
...ბის და მოუხერხებლობის გამო, სრუ-
...ლიად ვერ ასრულებს თავის მაღალ
...მოვალეობას, ამისათვის ჩვენ სრუ-
...ლიად მოკლებულნი ვართ ესრედ
...წოდებულს უწესოების ამცილებელს
...პოლიციას, რის გამოც ჩვენი ქონება
...და სიცოცხლეც შიშ ქვეშ იმყოფება
...სხვა-და-სხვა თავზე ხელ აღებულ და
...ჯიანო ხალხისაგან: გავარდნილი ად-
...გილობრივი ავაზაკებისგან და ქობუ-
...ლეთიდგან გადმოცვივნულ ყაჩაღე-
...ბისგან, რომელიც არხეინად დასეირ-
...ნობენ მთელს მაზრაში. ადგილობ-
...რივი ადმინისტრატიული მართველო-
...ბის წარმომადგენელთა, მათის ანგარე-
...ბის მოყვარეობის გამო, იმ მდგომა-
...რეობამდის მიახწევინეს ხალხს, რომ
...რაც თქმულა და არ გაგონილა მთელს
...ქვეყნის ისტორიაში: არც ერთს
...ადამიანს, განსაკუთრებით დასავლეთ
...გურიაში არ შეუძლიან თავ-გამოუ-
...დებლად გაბედოს გადასვლა ერთი
...სოფლიდგან მეორეში, ანუ სოფლიდ-
...გან ქალაქში.

...ჩვენ შეგვეძლო გვეჩვენებინა რამ-
...დენიმე მაგალითი იმ ფაქტის დასამტ-
...კიცებლად, რომ, მაზრის პოლიციის
...უზრუნველობის და უყურადღებობის
...გამო და აგრეთვე. ამავე პოლიციის
...მაღალი ჩინების ავაზაკებთან თანაგრ-
...ძნობის გამო, ბევრი უწესოება და
...ბოროტმოქმედება ხდებოდა, ხოლო დამ-
...ნაშავენი იმალებოდნენ და არ იყო
...პატრონი, რომ ისინი აღმოეჩინა.
...გარდა ყველა ამ ზემოხსენებულისა,
...იც რომ მაზრის მართველობას გა-
...უძღვებს ახლანდელი მაზრის უფროსი
... დადიანი, ყოველ გვარი მოძრაო-
...ბა ხალხის კეთილდღეობისთვის დაემ-
...ხო; სახალხო სკოლები დიდს გაჭირ-
...ვებაში არიან, ზოგი სრულიადაც და-
...ხურა, რადგანაც იმათ დღეგრძელო-
...ბისთვის არავითარი შემწეობა არ ეძ-
...ლეოდა მაზრის ადმინისტრაციისაგან;
...ის მოლაზიები, რომელნიც წინან-
...დელი მაზრის მართველების ხელში,
...ლად აკმაყოფილებდნენ ხალხის მოთ-
...ხოვნილებას, ახლა სრულიად ცარიე-
...ლებია, და ხალხი საითესლე პურს თა-
...ვის ნახნავების დასათესად გაზაფხულ-
...ზე და ზაფხულში დიდ ფასად ჰყი-
...დულობს; წინად აშენებული ხიდები
...ს წყლებზედ, რომელნიც მაზრას
...აერთებდიან, რადგანაც თავის დროზე
...ვერ შეაკეთეს და არ გააახლეს, წყალ-
მა წაიღო და ხალხი, რაც უნდა
ოდნავ იყოს მოდიდებული წყალი,
ვერ ხვდება ერთმანეთს და ამ გვარად
ყოველივე ვაჭრობაც მაზრაში იხშო-
ბა; მამასახლისისა და სოფლის მართ-
ველობის აღმასრულებელი სხვა პი-
რების აღმორჩევაც სხვა-და-სხვა ანგა-
რიშითაა: ეს აღმორჩევა მოხდება
ხოლმე ადმინისტრაციის წარმომდგე-
ნელი პირების ნებაზედ, და ამისთვის,
ამ გვარად საქმის წაყვანით, თანამდე-
ბობა ეძლევათ იმ გვარ ხალხს, რო-
მელნიც ძალიან მცირედ აკმაყოფი-
ლებენ კანონის მოთხოვნილებათა.

ეს ფაქტები მოეხსენება მის აღმა-
ტებულებასაც ქუთაისის გუბერნა-
ტორს, მაგრამ ადგილობრივი ადმი-
ნისტრაცია ცარიელის სიტყვით იმარ-
თლებს თავს, მითომ მთელი მაზრის
მოსახლობა და განსაკუთრებით ისინი,
რომელნიც დაუფარავად ლაპარაკო-
ბენ ზემოხსენებულს წესებზე, ზნეო-
ბით დაცემულნი არიან. შემდგომ ამი-
სა ნებას ვაძლევთ ჩვენ თავს, თქვენო
ბრწყინვალებავ, შეგაწუხოთ მთელი
მაზრის მცხოვრებლების საჭიროებათა
დასაკმაყოფილებლად ქვემოხსენებუ-
ლის სათხოვარით, სახელდობრ: 1,
დაწესდეს დროებითი სადარაჯო ად-
გილები ძველ საზღვარზედ, მდ. ჩო-
ლოყის დასწვრივ, რათა დაიცვან მაზ-
რა ქობულეთელი ავაზაკების ხშირ
დაცემისგან, რომელნიც შეიარაღე-
ბულნი არიან ახალი სისტემის თო-
ფებით და რომელთთანაც ბრძოლა
ადგილობრივ მცხოვრებლებს არ შე-
უძლიანთ; 2, რადგანაც დიდად გავ-
რცელებულია ჩვენს მაზრაში სწავლა-
განათლების სურვილი და ვვაქვს მხო-
ლოდ ერთი სამ-კლასიანი საქალაქო
სასწავლებელი, რომელიც სრულიად
ვერ აკმაყოფილებს ხალხის მოთხოვ-
ნილებას, ვისაც შვილების გამოზრდა
სურსთ,—ამისათვის დიდი და უაღრე-
სი წყალობა იქმნება ხალხისათვის,
რომ გაიმართოს პარალელური გან-
ყოფილებანი და ეხლანდელს სამ-კლა-
სიან სასწავლებელს მიემატოს ერთი
კლასიც სახელოსნო განყოფილებით.

ვაუწყებთ რა ყველა ზემოხსენე-
ბულს თქვენს ბრწყინვალებას, გვაქვს
პატივი უუმორჩილესად გთხოვოთ
მოაპყროთ თქვენი ბრწყინვალების
წყალობით მრავალ-ტანჯული ჩვენი
მხარე, დაადგინოთ ადგილობრივი მარ-
თველობა მის ნამდვილს ხალხისადმი
დანიშნულებაზედ და დააკმაყოფილოთ
ზემოხსენებული ჩვენი არსობითი სა-
ჭიროებანი.

—

იმ ღამეს ქალაქი გაჩირაღდნებული
იყო. მოედანი და მთელი ქალაქი
ხალხით სავსე იყო. უველანი თხოვ-
ნებზედ ბაასობდნენ.

თხოვნების დაკმაყოფილებას თავ.
დონდუკოვ-კორსაკოვი დაგვპირდა
ქუთაისიდან მიიღებთო, მაგრამ ჯერ
არაფერი სჩანს.

წალდაძე.

წერილი რედაქტორთან.

—

უოველი თქვენი მტერი და ორგუ-
ლი შეაწუხოს, ბატონო რედაქტო-
რო, ღმერთმა ისე, როგორც ჩვენი
სოფელი არის შეწუხებული თავის
მოძღვრის-გან, რომელიც, მხოლოდ
დროებით დანიშნულია ჩვენ წმიდის
ვასილის ეკკლესიაზედ მღვდლად.

ამ კურთხეულმა მამამ ჯერ თავისი
სოფელი, მაკვანეთი აიკლო და, მრა-
ვალი ჩივილის შემდეგ, იყო დათხოვ-
ნილი ადგილიდან. როდესაც მიიცვა-
ლა ჩვენი მღვდელი, მიცვალებული
გურიის ეპისკოპოზი გაბრიელ შევიდა
ამის ცოლ-შვილის მდგომარეობაში
და გადმოაწესა ჩვენს ეკკლესიაზედ.
რით შევსცოდეთ ჩვენ, ბასილეთლებ-
მა ღმერთს, ან რაღა ჩვენთვის მოის-
პო მღვდელი ქვეყანაზედ.

სოფელი ვნახე უძაღლო, შიგ გა-
ვიარე უჯოხოვო—რომ არის ნათ-
ქვამი, ესეა ჩვენი მღვდლის საქმე.
მოიგონა რაღაც ბნედის წამალი და
მიიზიდა გაუნათლებელი ხალხი, მიჰ-
ყავთ მასთან ჯაჭვით დაბმული გადა-
რეულები და ევედრებიან მორჩენას.
იგდებს საქიმოს ხელში და საწყლებს
სნეულთ ცემის მეტს არაფერს უშ-
ვრება. მაგრამ, იცოცხლეთ, ერთმა
გადარეულთაგანმა ნაცვლად მაგასაც
მიაზილა ლაზათიანად ბეჭებში. ამისა-
გან მორჩენილი ბნედისაგან ჯერ არა-
ვის არ უნახავს და მაგის წამლობით
ჩვენ სოფელში რომ გამოიჭრა ერთ-
მა ქმარიანმა ქალმა ყელი, ეს მთელმა
სოფელმა იცის. ამაზედ საქმეც არის
შემდგარი, და კიდევაც წავა ძალაში,
იმედია, თუ წმინდანებმა არ ინებეს
აბების კვდაყლაპვა და არ შემოდვეს
სტოლს ქვეშ.

ღმერთმა მოგვასწროს რევიზიას,
რომელიც ამ ქამად დაუნიშნავს სი-
ნოდის კონტორას ეკკლესიების მდგო-
მარეობის დასახედავად...

მაგრამ, ნათქვამია: „პეტრეს მოს-
ვლამდის, პავლეს ტყავი გააძვრესო“.

ბასილეთელი.

უცხოეთი

ეგვიპტის ამბები

დღემდისაც ძნელი გასაგებია, თუ
რა მიზნით იქმნა შეკრებილი სტამ-
ბოლში კონფერენცია ეგვიპტის საქ-
მეების შესახებ. ეგვიპტეში მოქმედება
მარტო ინგლისს ჰხვდა და ეს სრუ-
ლიადაც არ უყურებს კონფერენციის
გარდაწყვეტას. ვერავითარი შედეგი
ვერ მოიტანეს ჯერ-ჯერობით ამ კონ-
ფერენციაზედ ათასმა მოლაპარაკებამ
და დადგნებათ. წარმოსადგენი იყო,
რა კი გადასწყდა ყველა ევროპის
სახელმწიფოთაგან, სუეზის არხი თა-
ვისუფალ სხმარებლად დარჩეს ყვე-
ლასათვის, როგორც დღემდის იყოო
და ამაზედ არაბი-ფაშამაც თანხმობა
განაცხადა, წარმოსადგენი იყო, რომ
ინგლისიც ავის გზას უნდა სწევდა
ე. ი. ომი არ აეტეხა ეგვიპტეში.
კონფერენციას გარდასწყვეტა სრუ-
ლებით უქმ რჩება. ეგვიპტის ბედ-
ილბალი ინგლისის ხელშია, და როდე-
დესაც ეს დაამყარებს აქ მშვიდობას,
უეჭველია მაშინ ისევე შედგება კონ-
ფერენცია (სახელმწიფოთა წარმომად-
გენლების კრება) და იმავე სუეზის
არხის თავისუფალ სამფლობელოდ
დარჩენაზე იქნება სჯა.

ევროპაში რომ ეს აზრი ტრია-
ლებს და გაზეთებიც ამას იმეორებენ,
ინგლისი ყველას აჯერებს რომ ის
მშვიდობის ჩამოსაგდებად და ქე-
დივის უფლებათა აღსადგენად მოქ-
მედებს ეგვიპტეში, რასაც ბევრი არ
ერწმუნება და განსაკუთრებით არაბი-
ფაშა თავის ამქრებით.—ხონთქარი
აიძულა, როგორც ვიცით, ინგლისმა
არაბის წინაამდეგ გამოეცა მანი-
ფესტები, მაგრამ არაბის ჯარი დამ-
ცირების მაგიერ, დღითი-დღე იზრდე-
ბა.—ქაირის ნაციონალურმა კრებამ,
ეგვიპტეს მინისტრთ-პრეზიდენტის პი-
რით გარდასცა ხონთქარს, შემოურ-
თდეს და ერთად იმოქმედოს არაბი-
ფაშასთან.

აქა-იქ წვრილ-წვრილი შეტაკება
უკვე ხდება ინგლისის და არაბის ჯა-
რებთ შორის. ინგლისელები სცდი-
ლობენ, ალექსანდრიის გარშემო,
რაც შეიძლება ფართოდ დაიჭირონ
ალაგები, ნებით თუ ძალით, რომ
ამით ქედივის მფლობელება უფრო
ძალაში შევიდეს. ჯერ-ჯერობით არა-
ბის ჯარი რჩება თითქმის ყველგან
დამარცხებული, რადგან, როგორც
დაინახეს, არ ჰყოლია მას გამოცდი-
ლი მხედარნი. თუ ბედუინები არ
დაეხმარენო, ღენ. ულისსონი, ინგ-
ლისელების ჯარის უფროსი, ამბობს,
არაბის მალე დავიმორჩილებთო.
მალე ოსმალეთის ჯარსაც შიელიან
ეგვიპტეში. ინგლისიდამაც მუდამ დღე
მოდის ახალ-ახალი ჯარები. არაბი-
ფაშას არაბების დახმარების იმედი
აქვს. — ალექსანდრიის მცხოვრებნი
მეტად შეაფიქრა არაბის პროკლამა-
ციამ, რომელშიაც ის იმუქრება, რომ,
როგორც აიღებ ალექსანდრიას, მო-
ღალატედ ჩავთვლი ყოველ მაჰმადიანს,
რომელნიც ეხლა მსახურებენ იქ ინგ-
ლისელებს და ღვსჯიო; ულემები
ურჩევენ არაბებს რომ შეიარაღდნენ.
ამის გამო დაბრთხობილ ევროპიე-
ლებმა იჩივლეს ინგლისის პოლიცია-
ში, რომელმაც მიიღო სასტიკი ზო-
მები. უოველ მაჰმადიანს, რომელსაც
იარაღით დაინახვენ ციხეში სმენ. რამ-
დენიმე არაბი წინააღმდეგობისათვის
დახვრიტეს. მაგრამ სამაგიეროს, არა-
ბი-ფაშა ევროპიელებზე იღებს. სადაც
შეხვდება ამათ, ხეირს არ აყრის.—
ოსმალეთმა სულ 12,000 მეომარი
გაამზადა ეგვიპტესათვის. ხარჯი, რაც
ამ ჯარს დასჭირდება, ეგვიპტეს უნდა
გარდახდესო, როგორც პორტამ აცნო-
ბა ეგვიპტის მმართებლობას.

ქაირის „ოფიციალურ გაზეთში“ და-
ბეჭდილია გარდაწყვეტილება არაბი-
ფაშისაგან მოწვეულის ნაციონალურ
კრებისა; აქედამ სჩანს, თუმცა ქე-
დივმა გამოაცხადაო, აქვს უფლება
არაბი-ფაშას ამ გვარის მოქმედებისა,
თუ არა როგორც ეხლა მოქმედებს?

როდესაც თვით ქედივი და მისი მინისტრება ინგლისის მხედველობის ქვეშ იმყოფებიან ალექსანდრიაში, აქვს უფლება, რომ ასრულოს ქედივის ბრძანებაო, მაგრამ ჩვენ ქვემო-ხელ-მომწერელნი ვაცხადებთ და შევფიცავთ: რადგანაც ინგლისის ჯარმა დაიჭირა ალექსანდრია და ბევრი ახლო-მახლო სიმაგრეები დაიკავა და არაბიმ კი ამათ წინააღმდეგობა გაუწია, ამისათვის არაბი ისევ აღიარებულ უნდა იქმნეს თავის ადრინდელ თანამდებობაზედ სამხედრო მინისტრისა და მიენდოს, კუთვნილებისამებრ ბრძანებლობა მეგვიპტის ჯარისა. ქედივისა და მისი მინისტრების ბრძანება—რა შინაარსისაც უნდა იყვეს—მიღებული და პატივდებაში არ იქმნება. რადგანაც ქედივი სარწმუნოებასაც და მოქალაქობრივ წესსაც გადუდგა, მინისტრთა თანაშემწეთ მივანდობთ გარდასცენ ეს ჩვენი დადგინება დიდებულს ხონთქარს დასამტკიცებლად. ხელ-მოწერილი აქვთ ბევრ წარჩინებულ პირთ და სხვათა შორის ორ ქედივის ბიძა-შვილებს, კათოლიკე კოფტების (მეგვიპტის ქრისტიანები) ვიკარს, ქაირის დიდებულ რავვინს, მმართლ-მადიდებელთა რავვინს, სომეხთ-კათოლიკეთა ვიკარს და სხვ.

განცხადებანი

ნაფიცი ვექილი
სერგეი ვასილის ძე
ჩემესოვი
გადავიდა გოლოვინის პროსპექტზე ბატბეილოის სახლებში. (6—1)

სამეგრელოს სასულიერო სასწავლებელი
აცხადებს, რომ ხელ-ახლა ...ი გამოცდა მოწაფეებისა მოსამზადებელი კლასებისა და მიღება ახლად მოყვანილის ყმაწვილებისა იმავე კლასებში დაიწყობა 4-ს სეკტემბერს რადგან 1 2 და 3-ს არის დანიშნული კრება სამღვდელოთა. (3—2)

მომავლის სასწავლებო წლისათვის
ქუთაისის სათავად-აზნაურო სასწავლებელში
არის 65 თავისუფალი ადგილი; 45 პირველს განყოფილებაში შვიდი-რვა წლის ყმაწვილებისათვის, რომელნიც უეგზამენოდ მიიღებიან, და 20 ადგილია მეორე განყოფილებაში, რომელშიაც მიიღებიან ყმაწვილები ერთი წლით უხნესი, ვიდრე პირველში, მაგრამ ეგზამენით (უნდა იცოდნენ ქართული წერა-კითხვა და არითმეტიკიდგან ათამდინ მაინც ყოველ მხრივ შესწავლული ჰქონდესთ რიცხვები).
მესამე და მეოთხე განყოფილებაში არცერთი თავისუფალი ადგილი არ არის.
თხოვნები მიიღება ოცდა-ხუთს მარიობისთვემდის; თხოვნასთან უნდა წარმოადგინონ წლოვანობის მოწმობა და აზნაურობისა. 25 მარიობისთვიდგან 1-ს ენკენისთვემდის იქნება მიღება ყმაწვილებისა. (5—4)

ინგლისის მაღაზიაში ახლად მიღებულია დიდ ძალი ჩაი პირველი მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე სხვაგან. იქვე **იყიდება:** პაპიროსი 40 კაპ. დაწყებული; სტაქნები, ბაკლები 10 კაპ—დამ; პადნოსები 5 კ.—დამ, მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად და სხვ. (100—98)

ქუთაისის გიმნაზია ამით აცხადებს, რომ ქვემორე ამხა სახელ-წოდებულნი მოსწავლენი, რომელნიც ითვლებოდნენ ქუთაისის გიმნაზიის პანსიონში კანდიდატებად, ვითარცა შობიდგან დღეს უმეტეს ხუთმეტის წლისა მექონნი, საფუძველსა ზედა § 54 დებულების ძალით მესახებ სამასწავლებლო ნაწილისა, კავკასიაში და კავკასიის აქეთა მხრებში უნდა ყოფილიყვნენ საკანდიდატო სიიდგან გამორიცხულნი. გარნა ამავე პარაგრაფის ძალით, ეძლევათ ნება ეგრეთვე პანსიონში შესვლისა, თუ იგინი, როდესაც რიგისამებრ, მოუვათ დრო, იქნებიან სასწავლებელში და, ცოდნისა და წლოვანებისა-და-გვარად, დაიჭერენ შესაბამ კლასისთვის ეგზამენს. ამისთვის გიმნაზია სთხოვს აღნიშნულთა კანდიდატების მშობლებსა, ნათესავებსა და ზრუნველებს, რომ ამა მომავლის ენკენისთვის პირველისათვის აცნობონ, თუ აღნიშნულნი კანდიდატები რომელსამე გიმნაზიაში სწავლობენ. უკეთუ ესრეთსა ცნობასა გიმნაზია, 1 ენკენისთვემდინ ამა 188 წ. არ მიიღებს, იმ შემთხვევაში აღნიშნულნი კანდიდატნი სრულიად და სამუდამოდ მიქნებიან ქუთაისის პანსიონის საკანდიდატო სიიდგან გამორიცხულნი.

გვარი და სახელი კანდიდატებისა

გრიგოლ ბარათაშვილი. შვილი აზნაურის სჩინო ბარათაშვილისა, რომელიც ცხოვრობს შორაპნის მაზრის სოფელს ნიგოზეთში. დაიბადა 20 ნოემბერს 1863 წელსა.

გრიგოლ ჩიქოვანი. შვილი აზნაურის დავით ჩიქოვანისა, რომელიც ცხოვრობს სენაკის მაზრის სოფელს აბაშაში. დაიბადა 5 ივლისს 1862 წელსა.

ნიკოლოზ კანდელაკი. შვილი აზნაურის სიკო კანდელაკის, რომელიც ცხოვრობს ქუთაისის მაზრის სოფელს ქვიტირში. დაიბადა 15 სეკტემბერს 1865 წელსა.

ევგენი აფაქიძე. შვილი თავადის სისონა აფაქიძისა, მცხოვრებს ზუგდიდის მაზრის სოფელს საჩინოს. დაიბადა 3 იანვარს 1853 წელსა.

თომა ავალიშვილი. შვილი ქვრივი მკა ავალიშვილისა, მცხოვრებს სოფელსა ვარძიაში, შორაპნის მაზრისა. დაიბადა 10 იანვარს 1864 წელსა.

ვლადიმერ მხეიძე. შვილი პრაპორშჩიკის პეტრე მხეიძისა, მცხოვრებს სოფელს თეკლათში სენაკის მაზრისა. დაიბადა 7 აგვისტოს 1865 წელსა.

ტრიფონ ლორთქიფანიძე. შვილი აზნაური ალექსი ლორთქიფანიძისა, მცხოვრების სოფელს ვაზში ქუთაისის მაზრისა. დაიბადა 10 ივნისს 1865 წელსა.

კონსტანტინე დგებუაძე. შვილი თავადისა ყარამან დგებუაძისა, მცხოვრების სოფელს ნამიკოლში სენაკის მაზრისა. დაიბადა 8 ოკტომბერს 1864 წლისა.

ბარნაბა ნანეიშვილი. შვილი აზნაურის სოლომონ ნანეიშვილისა, მცხოვრების სოფელს ნაფალაურში სენაკის მაზრისა. დაიბადა 7 თებერვალს 1865 წელსა.

ალექსანდრე ნანეიშვილი. შვილი აზნაურის ნიკოლოზ ნანეიშვილისა, მცხოვრების სოფელს საჭილაოში სენაკის მაზრისა. დაიბადა 2 იანვარს 1867 წელსა.

მაქია ჩხეიძე. შვილი აზნაურის ტარიელ ჩხეიძის, მცხოვრების სოფელს სალხინოში ქუთაისის მაზრისა. დაიბადა 4 იანვარს 1865 წელსა.

მიხეილ აბაშიძე. შვილი აზნაურის სოლომონ აბაშიძისა, მცხოვრების სოფელს ტელეფაში შორაპნის მაზრისა. დაიბადა 1 ნოემბერს 1866 წელსა.

მელიტონ ჩიქოვანი. შვილი თავადის ლევან ჩიქოვანისა, მცხოვრების სოფელს ნაგურიოსში ზუგდიდის მაზრისა. დაიბადა 1 ივნისს 1863 წელსა.

ნესტორ ამირანაშვილი. შვილი აზნაურის დიმიტრი ამირანაშვილისა, რომელიც ცხოვრობს სოფელს ჩხარში შორაპნის მაზრისა. დაიბადა 1 ოკტომბერს 1864 წელსა.

ანდრია იორაიშვილი. შვილი პრაპორჩიკის მიხაილ იორაიშვილისა, მცხოვრების სოფელს შემოქმედში ოზურგეთის მაზრისა. დაიბადა 16 ოკტომბერს 1865 წელსა.

ალექსანდრე ჭუმბურიძე. შვილი აზნაურის ნიკოლოზ ჭუმბურიძისა, მცხოვრების სოფელს სიმონეთში ქუთაისის მაზრისა. დაიბადა 16 ოკტომბერს 1864 წელსა.

მელიტონ გამცემლიძე. შვილი აზნაურის როსტომ გამცემლიძისა, მცხოვრების, სოფელს მაკათუბანში შორაპნის მაზრისა. დაიბადა 7 იანვარს 186… წელსა.

იოსებ წერეთელი. შვილი მღვდლის ნიკოლოზ წერეთლისა, მცხოვრების სოფელს ცარუკვესში შორაპნის მაზრისა. დაიბადა 8 იანვარს 186… წელსა.

დავით აბაშიძე. შვილი აზნაურის კონსტანტინე აბაშიძისა, მცხოვრების სოფელს თუზს შორაპნის მაზრისა. დაიბადა 8 იანვარს 1866 წელსა.

პეტრე ცქიტიშვილი. შვილი აზნაურის სოლოსონა ცქიტიშვილისა, მცხოვრების სოფელს ხორითში შორაპნის მაზრისა. დაიბადა 8 თებერვალს 1867 წელსა.

სამსონ ღულაძე. შვილი აზნაურის კონსტანტინე ღულაძისა, მცხოვრების ქალაქს ქუთაისში. დაიბადა 2 მაისს 1865 წელსა.

კონსტანტინე ქუთათელაძე. შვილი მღვდლის ვასილ ქუთათელაძისა, მცხოვრების დაბა ხონში ქუთაისის მაზრისა. დაიბადა 7 მარტს 1865 წელსა.

იასონ გეგელაშვილი. შვილი აზნაურის ლუარსაბ გეგელაშვილისა, მცხოვრების ქალაქს ქუთაისში. დაიბადა 27 მაისს 1867 წელსა.

ვლადიმერ დოდობერიძე. შვილი აზნაურის ლევან დოდობერიძისა, მცხოვრების სოფ. ჯიხაიშში, ქუთაისის მაზრისა. დაიბადა 7 მარტს 186… წელსა.

ალექსანდრე კიკნაძე. შვილი აზნაურის ბეჟია კიკნაძისა, მცხოვრების სოფ. ჩხარს შორაპნის მაზრისა, დაიბადა 20 სეკტემბერს 1865 წელსა.

მიხაილ ჭიჭინაძე. შვილი აზნაურის ტარიელ ჭიჭინაძისა, მცხოვრების სოფ. ბარში, რაჭის მაზრისა. დაიბადა 7 ნოემბერს 1865 წელსა.

სამსონ შავდია. შვილი აზნაურის ბესარიონ შავდიასა, მცხოვრების სოფელს ბალდას, სენაკის მაზრისა. დაიბადა 19 თებერვალს 1865 წელსა.

კარპე იაშვილი. შვილი აზნაურის მიხაილ იაშვილისა, მცხოვრების სოფელს სომიწოს რაჭის მაზრისა. დაიბადა 22 აგვისტოს 1865 წელსა.

ვასილ შერაძენიძე. შვილი აზნაურის ივანე შერაძენიძისა, მცხოვრების სოფელს ტობანიერში ქუთაისის მაზრისა. დაიბადა 15 ივლისს 1866 წელსა.

დართიოს ქოჩეჩაშვილი. შვილი აზნაურის კონსტანტინე ქოჩეჩაშვილისა, მცხოვრების სოფელს საქარაში შორაპნის მაზრისა. დაიბადა 15 სეკტემბერს 1866 წელსა.

იოსებ შერაძენიძე. შვილი აზნაურის ალექსანდრე შერაძენიძისა, მცხოვრების სოფელს ტობანიერში ქუთაისის მაზრისა. დაიბადა 8 მაისს 186… წელსა.

ბარნაბა მემმარიაშვილი. შვილი აზნაურის სოლომონ მემმარიაშვილისა, მცხოვრების სოფ. ბაშს ქუთაისის მაზრისა. დაიბადა 11 ივნისს 1867 წელსა.

გრიგოლ კანდელაკი. შვილი ღუბერნსკის სეკრეტრისა კონსტანტინე კანდელაკისა, მცხოვრების სოფ. ბოდოგანში ქუთაისის მაზრისა. დაიბადა … აგვისტოს 1867 წელსა.

სევერიანე ლორთქიფანიძე. შვილი თავადი გიორგი ლორთქიფანიძისა, მცხოვრების სოფ. დიხაშხოს ქუთაისის მაზრისა. დაიბადა 5 აპრილს 186… წელსა.

(3—3)

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 4 Августа 1882 г. *Типографія Меликова* გამომცემელი ს. მელიქიშვილი. რედაქტორი ს. მესხი